

הנדון: חוות דעת

הריני מתכבד לחוות את דעתי בנוגע לאפשרות מינוי בנכם ערן כאפוטרופוס על בנכם עידו לאחר לכתכם.

העובדות

1. לפי העובדות והמסמכים שהונחו בפניי, בנכם הבכור ערן מתגורר עם משפחתו בקנדה ובנכם הצעיר עידו אובחן כבעל תפקוד נמוך על הרצף האוטיסטי. כיום אתם משמשים לו אפוטרופסים לגוף ולרכוש מכוח צו של בית המשפט לענייני משפחה שניתן בשנת 2010, כאשר היה עידו בן 18. לפני כשנה ניסחתם צוואה הודדית שבה הוריתם שרכושכם יחולק שווה בשווה בין שני בניכם לאחר פטירתכם.

2. כעת ברצונכם לפעול למינויו של ערן לאפוטרופוס לגוף ולרכוש לעידו לאחר פטירתכם.

הניתוח המשפטי

מינוי ערן לאפוטרופוס

3. לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן: **החוק**), בית המשפט לענייני משפחה (להלן: **בית המשפט**) הוא המוסמך למנות אפוטרופוס לאדם. סעיף 34(א1) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 קובע שיחיד יכול להתמנות לאפוטרופוס. מכאן שערן כשיר לשמש אפוטרופוס.

4. כיוון ששניכם משמשים אפוטרופסים במשותף של עידו, ובהתאם לסעיף 46 לחוק, לאחר פטירתו של אחד מכם יהא על האפוטרופוס הנותר להודיע על כך מייד לבית המשפט. עד להחלטת בית המשפט, ישמש האפוטרופוס הנותר אפוטרופוס יחיד של עידו. במקרה כזה יוכל האפוטרופוס הנותר להגיש לבית המשפט בקשה למנות את ערן לאפוטרופוס נוסף לצידו. אם ייענה בית המשפט לבקשה, יהיה בכך כדי להבטיח כי ערן ישמש אפוטרופוס לעידו לאחר פטירתכם (לפחות עד שבית המשפט יחליט בדבר). עם זאת, להבנתי כוונתכם היא כי ערן ימונה לאפוטרופוס לעידו רק לאחר פטירת שניכם, ובהמשך אתמקד אפוא בעניין זה.

5. בהתאם לסעיף 64 לחוק, אפוטרופוס של אדם שהוא קרובו רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו. לפיכך אתם רשאים לקבוע בצוואתכם כי ערן ימונה לאפוטרופוס לעידו לאחר פטירתכם. לצורך כך עליכם לכתוב צוואה חדשה שתיקבע בה הוראה זו במפורש, ולהפקידה אצל

רשם הירושות. לפי החוק, תגבר הצוואה החדשה על הצוואה הישנה, וכך יהיה תוקף להוראתכם.

6. עם זאת עליי להדגיש שני סייגים לתוקף ההוראה האמורה בצוואה החדשה :

א. לפי סעיף 35 לחוק, בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות העניין מתאים ביותר לטובת האדם, תוך התחשבות ברצונו. גם אם תקבעו בצוואתכם כי ברצונכם למנות את ערן לאפוטרופוס לעידו לאחר פטירתכם, תנחה הוראה זו את בית המשפט אך לא תכבול את שיקול דעתו, אם יסבור כי יש אפוטרופוס מתאים יותר בנסיבות העניין לטובתו של עידו.

ב. לפי סעיף 37 לחוק, לא ימונה אפוטרופוס אלא מי שהביע לבית המשפט את הסכמתו לכך. על כן בית המשפט לא יוכל למנות את ערן לאפוטרופוס בניגוד להסכמתו.

מינוי אפוטרופוס נוסף לצד ערן

7. כאמור, ערן מתגורר בקנדה. ספק בעיניי אם יוכל ערן לדאוג כראוי לכל צרכיו של עידו בשל המרחק הפיסי ביניהם. אם כוונתכם אינה שעידו יעבור לקנדה או שערן ישוב לישראל, אני ממליץ לשקול למנות לעידו אפוטרופוס המתגורר בישראל, או לכל הפחות למנות לצד ערן אפוטרופוס נוסף המתגורר בישראל.

8. כאמור לעיל, בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות העניין מתאים ביותר לטובת האדם. העובדה שערן מתגורר בקנדה עלולה לגרום לבית המשפט לסבור כי הוא אינו מתאים לשמש אפוטרופוס לעידו, למרות מה שייכתב בצוואתכם, ולמנות לעידו אפוטרופוס אחר. גם מסיבה זו אני ממליץ לשקול למנות לעידו אפוטרופוס המתגורר בישראל או לכל הפחות למנות לו אפוטרופוס נוסף לצד ערן.

9. אינכם צריכים לחשוש שמינויו של אפוטרופוס נוסף לצד ערן יפגע בעידו, כי לפי סעיף 146(1) לחוק, האפוטרופסים חייבים לפעול תוך הסכמה. לפי סעיף 46(3) לחוק, רק בעניין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מהאפוטרופסים לפעול על דעת עצמו.

10. לעניין העברת חלקו של עידו בעיזבון לרשותו לאחר פטירתכם - על פי סעיף 63 לחוק, לאחר פטירתו של אפוטרופוס חייבים יורשיו למסור לאדם שמונה לו אפוטרופוס את נכסיו ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלו. על כן, לאחר פטירתכם יהא ערן חייב למסור לעידו את הרכוש שעידו אמור לרשת ואת המסמכים הנוגעים לרכוש זה, גם אם ערן ימונה לאפוטרופוס לעידו וגם אם ימונה לו אפוטרופוס אחר.

בכבוד רב,

גיני שלקס-טוויג

עורכת דין